

dit, in eã ipse quam fodit, incidat. Prou. 26: Qui fodit foueam, inquit, incidit in eam: & qui voluit lapidem, relabetur super eum. & Eccles. 10: Qui fodit foueam, incidet in eam: & qui dissipat se- pem, mordebit eum coluber: & qui transfert lapides, affligetur in eis: & qui scindit ligna, vulnera- bitur ab eis. Et Eccles. 27: Qui foueam fodit, incidit in eam: & qui statuit lapidem proximo suo, offendet in eo: & qui laqueum alij ponit, peribit in eo. Facienti nequissimum consilium, super i- psam deuoletur, &c. In summa, omnium est æquissimum, vt malum consilium consultori sit pes- simum, & necis artifex arte sua pereat: ita vt hoc agnouerint & Gentes. Qui alij miscet venenum, omnium iustissimè de eo quod miscuit, ipse bibit: id quod cuiusdam Romani pontificis filio acci- disse audio.

OBSER. 5. *Conuertetur in caput eius, afflictio eius.* Notanda est hæc conuersio. Consiliorum & operum huma- norum, tam bonorum quàm malorum cõuersio est, in ipsum caput operantis. Quis autem ille cõ- uersor est? Qui omnium nostrorum actorum & consiliorum iudex est, ad quem tendunt, & in cu- ius manu sunt cuncta, quæ facimus. Cœlitus descendunt, cœlitus redeunt quæ facimus, nimirum ad cœlos etiam ascendunt. Et in verticem (inquit) eius, iniquitas eius descendet. Quare nõ dicit, Ascendet? Ascendit quidem, sed priùs in cœlum: deinde cœlitus descendit. Exhalationes sunt sursum ten- dentes, ac deinde per pluuiam descendentes, quæ facimus. Terra priùs dat ipsam aquam, qua põ- stea cœlitus vel perditur, vel irrigatur.

POSTREMA PARS PSALMI.

Versus vlt. *Celebrabo Dominum secundum iustitiam eius, & psallam nomini Domini excelsi.*

LECTIO. *Celebrabo* Ebr. ארדה Græc. ἰσομολογῆσαι: id est, Confitebor. Sic & Hieronym. & vulgata Latina. Chaldæus אשבה id est, Laudebo.

EXPLA- NATIO. Hæc est postrema Psalmi huius sectio, qua Propheta δόξασθαι Deo dignam & competentem absoluit. Habet autem ista δόξασθαι certam omnino spem futuri à Deo auxilij: Gaudebo (inquit) olim liberatus ab his malis. Etenim nemo laudat & celebrat sine gaudio. Deinde celebrabo non meam innocentiam, sed Dominum secundum iustitiam eius: id est, pro iustitia eius, qua me libe- rabit. Liberationem mei deputabo nomini Domini excelsi. Illud, *Secundum iustitiam eius*, bifariã in- telligi potest. Vel de probitate illa ac bonitate Dei, quæ frequenter in Scripturis דרר: id est, iustitia vocatu: vel de iudiciaria illa iustitia, qua Deus iustè iudicando malos perdit, in fontes liberat. Certe vtranq; David meritò celebravit, & laudibus extulit. Notemus interim quæ sit caratrophe ad- flictionum pijs & infontibus. In præcedentibus cecinit Propheta, quid maneat reprobos, qui ad- flictiones & iniquitatem parturiunt, nempe exitium. Iam quid sibi futurum speret, disertè ponit: talem videlicet exitum, cuius nomine laudaturus sit Dominum ac caraturus nomini Domini ex- celsi. Sic manet reprobos perpetua mœstitia, pios & per iniuriam adflictatos sempiternum gau- dium, quo Dominum laudaturi sint in perpetuum. Si ad hunc finem prospiceremus in rebus tri- stibus constituti, plurimum inde spei & consolationis animis nostris accresceret.

PSALMVS VIII.

PRÆCENTORI SVPER HAGITHITH, Psalmus Davidis.

Hagithith alij intelligunt *torcular*, alij *instrumentum Musicum*: quod postremum vero similis esse videtur.

ARGVMENTVM PSALMI, CVM DIVISIONE.

CELEBRAT hoc Psalmo Propheta admirabilem planè philanthropiam Dei, qua ille genus huma- nũ, in se admodum humile & miserum, primùm typicè in Adamo, deinde verè ac perfectè in Chri- sto super omnia exaltauit. Vt autem hanc Dei dignationem erga genus humanum amplifiet, præ- dicat primùm versu 1. 3. & vltimo magnificentiam Dei, in cœlis supernè lucentem, & in terris passim o- nia adimplentem: deinde & hominis vilitatem considerat, versu 4. & hinc amplificationem petit cele- branda philanthropiæ Dei, quam extollit versu 2. 5. 6. 7. & 8.

VERS. I.

DOMINE Dominus noster, quàm præclarum est nomen tuum in vniuersa ter- ra, quæ laudem tuam ad cœlos vsque extollit.

2. Ex ore paruulorum & lactentium fundas virtutem propter inimicos tuos, ad perdendum inimicum & suipsius ultorem.

LECTIO.

Vers. 1.

Quàm præclarum. Ebr. בה אריר Græc. ὡς θεωμᾶσθαι: id est, Quàm admirabile. Chald. Quàm forte & laudabile. Hieron. Quàm grande: qui etiam initio Psalmi legit: Domine dominator noster. propterea quod in Ebræo duæ sunt variæ dictiones, יהרה אריר.

Quæ laudem tuam. Ebr. אשר תבה תרדן Græc. ὅτι ἡ ἀρετὴ ἡ μὴ γὰρ ἀποκρίθησθαι: id est, Quoniam exaltata est magnificentia tua. Sic legit & vulgata Latina, & Arabica versio. Chaldæus habet: Qui constituisti lau- dem tuam. Hieron. Qui posuisti gloriam tuam.

Vers. 2.

Fundas virtutem. Ebr. יסדה עז Græc. λατρησῶσ αὐτον: id est, Perfecisti laudem. Sic & vulgata Latina, & Arabs, & Hieron. Chald. Fundasti fortitudinem.

Domine

Do- A- tiam- derat- de ill- tiz, in- quod- qui ma- ad nub- Prophe- Ex or- gicat- re. Di- hoc est- sapient- lactente- et. Nec- sunt, ac f- nre cont- hoc par- hominib- state par- rans egre- esse in o- scio loqu- minabun- ris hæc à- stræ non a- quali Prop- omnium e- magna rel- sed intelle- paruali ne- Cum esse- aliorum ex- si. De post- Marth 21. & pueros c- dicunt. le- scilicet lau- literam, cu- pueri quide- Prophete, q- respexit. Te- ac vindictæ- Christo obi- pora profici- predicare, a- Deo conde- humines par- bent. Sic in- festantur, & glorie vindic- cantur à Pro- penitentia l- prendam in- patus: quap- Domine Do- scit omnium- rocat, dicen- nimum non t- ille planè & no latantur- Deinde & nõ hie com- ter Domini- heretici.